

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Po un an	4 cor. 40 bani.
Po o jumătate de an	2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual	
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.	

România și Dardanelele.

— A doua scrisoare. —

București, 22 Februarie.

Bombardarea Dardanelelor din partea flotelor engleză și franceză este pentru România un moment de cea mai mare însemnatate, în decursul războiului european. Acest fapt atinge de aproape și interesele noastre, fiindcă prin strămoșile Bosforului și Dardanelelor avem și noi singurul drum pe apă, spre a ne putea trimite în lumea largă mărfurile, care ne sunt de prisosință în țară (spre pildă cereale, petroleu etc.).

Stăpânirea turcească asupra acestor strămoșori nu ne-a făcut greutăți; pentru comerțul Dardanelelor au fost deschise ori când în vreme de pace; n-am cunoscut, vorbind în general, nici piedeci, nici siccane.

De prezent însă mereu ni se atrage atenția, din unele părți, asupra primejdiei ce ar fi pentru noi, dacă o altă putere — să-i zicem pe nume: Rusia, — ar pune stăpânire pe Bosfor și Dardanele. România, s'a zis, ar fi atunci la discreția (în mâna) puternicei sale vecine, în ce privește exportul și deci temelia întregii sale vieți economice.

Ba, aceasta ar fi o primejdie, — dacă așa ceva s'ar pune la cale și s'ar întâmplă. Vedem însă, că sunt chiar aliatele Rusiei, în deosebi Anglia, cari nu plănuiesc în așa fel viitoarea stăpânire a strămoșilor Dardanelelor, ci a lăsat înainte a se întări, că strămoșul le dimpreună cu Constantinopolul, — în caz de învingere a Triplei Întălegeri, — vor fi declarate internaționale (adecă puse sub stăpânirea mai multor puteri europene, iar prin strămoșii vor putea trece mărfurile din orice țară).

Nu o stăpânire de constrângere (apăsare), ci o stăpânire de libertate e vorba să se statorească aci. Si chiar faptul, că atacul contra Dardanelelor se dă de către Englezi și Francezi, iar nu și de către Ruși, are să apese asupra însemnării, că: n'are să se stabilească acolo nici un fel de tiranie, ci dimpotrivă, au să se ia măsuri, ca libertatea trecerii pașnice prin strămoșii să fie garantată pentru totdeauna și pentru toți.

Așa sunt de părere mulți, că se vor petrece luerurile: Gurile Dunării, Bosforul și Dardanelele, în frunte cu Constantinopolul, vor fi declarate internaționale și puse sub ocrotirea mai multor state europene.

Bine înțeles, asta se va întâmpla

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor resp.: Nicolas Bratu.

INSEURATE:

se primesc la BIROU ADMINISTRATIV
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir postă prima-dată 14 bani, a doua-dată
12 bani, a treia-oară 10 bani.

numai în cazul, când flota engleză și franceză ar putea forța cuprinderea Dardanelelor (strămoarea cea mai de căpetenie, care leagă Marea Egee și cu Marea Marmara, pe malul căreia se află Constantinopolul, de unde apoi se începe a doua strămoare Bosforul, ce leagă Marea Marmara cu Marea Neagră).

Dar deocamdată nu se poate prevedea cu siguranță rezultatul bombardării Dardanelelor. Fapt este însă, că Englezii și Francezii au adunat forțe mari, cu cari mai curând sau mai târziu cine știe la ce rezultate vor putea ajunge. Ba ei vestesc, că vor debaeca (da jos pe uscat) și trupe de cestelalte.

In același timp Turcii încă su făcut o mulțime de pregătiri: și-au întărit forturile locurile de apărare, de unde pușca asupra corăbiilor), și-au adus tunuri moderne și muniție din Germania, au adunat în jurul Constantinopolului spre Dardanele armată pe uscat etc.

Vedem deci, că pe ambele părți se fac cele mai întinse planuri de luptă.

Iar în legătură cu aceasta se pun cele mai mari stăruințe pentru căștigarea, pe o parte sau alta, a statelor neutrale, cari sunt în vecinătate și prin urmare interesate la rezolvarea chestiei strămoșilor. Intre aceste state sunt Grecia, Bulgaria, România, iar într-o măsură oarecare și Italia.

La începutul bombardării Dardanelelor Englezii și Francezii au invitat și pe Italia să iee parte la acest atac. Italia nu s'a învoit. Același lucru l'a făcut și Grecia zilele trecute. Cu toate acestea, se susține, că flota anglo-franceză de aceea forțează să cuprindă Dardanele, fiindcă sporează, că atunci statele neutre din vecinătate se vor învoia mai ușor să se dea pe partea lor. Că Englezilor și Francezilor le va succede sau nu cuprinderea strămoșilor — asta ne va putea arăta viitorul. Una însă stă: când se va fi ajuns în Dardanele la lupta decisivă (hotărtoare), atunci se vor ivi noi momente de considerat și pentru statele neutre vecine. C.

Situația războiului.

După diferitele stiri și comunicate oficiale asupra mersului războiului, se pare că în ultimele zile luptele au fost tare influențate de mersul vremii: atât din Carpați, cât și din munții Vosghi și Franței, se anunță zăpezi mari și viscole. Iar dacă cu toate acestea, spre pildă în Carpați, trupele noastre țin mereu piept cu Rușii, — cari desigur că mai ușor decât noi pot suporta triplul, — aceasta însemnează țarie și putere pe partea noastră. Doar cu atâta de mai îu noroc Rușii, că ei sunt mulți, altcum le-ar merge cu mult mai rău.

In partea de vest a Galiciei și în Polonia rusească nu s'a întâmplat nimic deosebit: au fost mai mult numai lupte de artillerie, pe întinderi restrânse.

In Polonia de nord, spre Prusia orientală, s'au continuat luptele între Germani și Ruși, dar la rezultate mai mari, mai hotărtoare, nu s'a ajuns încă pe acest front.

Mai vehemente au fost însă luptele între Germani și Francezi, cari s'au dat în diferite părți de pe acel front. Acum câțiva timp, Francezii au fost luat ofensiva contra Germanilor prin mai multe locuri. Spre pildă, despre luptă din Champagne un comunitat german spune, că la lupta aceasta au luat parte 6 corpuri de armată franceze, pe când din partea Germanilor au fost cu mult mai puțini. Cu toate

acestea Germanii au căștigat victorii destul de frumoase.

In Balcani atențunea tuturor statelor e concentrată în jurul bombardării Dardanelelor. Toate guvernele țărilor din vecinătatea acestor strămoșori încep a face societăți, într'un fel sau altul; dar până de prezent nu se mișcă nici una.

Singură Grecia era să se dea zilele trecute pe partea Triplei-Întălegeri, care să vede, că a stăruit cu țarie asupra ei, ca Grecia să sară în ajutorul bombardării Dardanelelor, atât cu flota, cât și debarcând în Turcia armată pe uscat.

Pentru luarea unei hotărâri în cauză, s'au ținut în Grecia două consilii de ministri sub prezidenția regelui. In primul consiliu s'a hotărât, că să fie ascultat și comandantul suprem al flotei grecești. In consiliul al doilea, după ascultarea vorbirei comandantului marinei, s'a hotărât, că Grecia deocamdată nu află cu cale să intre în acțiune.

Urmarea acestei hotărâri a fost, că primul ministru Venizelos a prezentat în cameră demisia (mulțumita) guvernului, din cauză că regele n'ar împărtăși politica lui. Acuma e pe cale a se forma un nou guvern.

Cele petrecute în Grecia au produs mare surprindere în toate celelalte state din vecinătate: lumea e curioasă

ce face Grecia în viitor, după ce acum a declarat, că deocamdată nu află cu cale a se amesteca în războiu. E de prisos de altcum a mai spune, că o eventuală acțiune a Greciei nu poate lăsa nepăsătoare nici pe Italia, Bulgaria și România.

Știri și telegrame sosite în ultimele zile asupra războiului european.

Din telegramele trimise în zilele din urmă dela biroul de presă al prim-ministrului, dăm părțile m.i. de seamă după cum urmează:

Luptele în nordul Monarhiei.

Budapestă, 4 Martie. Pe frontul din Carpați, spre vest dela pasul Uzok decurg lupte de proporții (întinderi) din ce în ce mai mari pentru păstrarea coastelor de munți și a înălțimilor. — In decursul zilei am respins săngeros mai multe atacuri rusești și am ajuns noui succese de interes local pe acest front. Cu ocazia luării cu asalt a unei înălțimi spre nord dela Cisna am făcut prizonieri 400 de Ruși. — In Galicia de sud s-au desfășurat pe întreg frontul lupte violente. De lângă riu Dunajec și din Polonia rusească nu e nimic deosebit de amintit.

General Höfer.

Budapestă, 5 Martie. Am respins după lupte săngeroase trupele rusești, cari înaintau pe lângă Biala, spre sudost dela Zaklicyn (in Galicia de vest). Pe înălțimile din dreapta și stânga văii Labora, precum și spre nord dela Cisna luptele încă. Prin unele locuri se dau lupte și noaptea. Pretutindenea unde le-a succed trupele noastre, ca să câștige teren, dușmanul a trecut în contra-atacuri, pe cari însă noi le-am respins întotdeauna prin izbiri săngeroase. Mai ales în partea șoselei dela Haligrod au incercat Ruși, ca să înainteze cu forțe mari folosindu-se de marile vifore de zăpadă. Atacul acesta însă care a ajuns până în nemijlocită apropiere de noi a fost zădănicit de focul tunarilor și al mitraliezelor noastre suferind dușmanul aici mari perzi. Pe celelalte fronturi n'a obvenit (nu s'a întâmplat) vre-o schimbare mai însemnată; decurg numai lupte de artilerie. — In jurul fortăreței Przemysl (Psemisl) e liniște. — General Höfer.

Budapestă, 6 Martie. In Polonia rusească precum și pe frontul din Galicia de vest e în general liniște. — In Carpați s-au dat lupte numai pe unele părți. Situația (starea) e neschimbată. — General Höfer.

Budapestă, 7 Martie. Eșirile singurative ale Rușilor îndreptate spre ținutul nostru din osul localității Pietrkow, în Polonia, au fost zădănicite de focul tunurilor noastre. De altmintrele pe acest front, precum și pe cel din Galicia de vest, n'a obvenit vre-un eveniment mai demn de semnalat (nu s'a întâmplat nimic deosebit). — In Carpați luptele decurg încă pentru stăpânirea cătorva poziții de pe înălțimi. Atât timpul cât și relațiile de perspectivă sunt partea cea mai mare nefavorabile. — Pe teatrul din Galicia de sudost e în general liniște.

General Höfer.

Budapestă, 8 Martie. Pe unele părți ale frontului nostru din Polonia rusească s-au desfășurat eri lupte violente, cari pe unele locuri s'a dat la o distanță (depărtare) foarte mică. Focul succes al artileriei noastre i-a silit pe Ruși cari au suferit perzi însemnate, ca să-și evacueze (părăsească) pozițiile impinse prea înainte. — In Carpați, unde luptele pentru stăpânirea cătorva poziții de pe înălțimi decurg într'un mod foarte favorabil pentru noi, am res-

pins pretutindeni toate atacurile de noapte ale Rușilor. Am făcut prizonieri aici 8 ofițeri și 570 soldați dușmani. — In Galicia de sud e și acum liniște. — General Höfer.

Budapestă, 9 Martie. In luptele, cari sunt și acum în desfășurare, în Polonia rusească, am avut succese pe mai multe rânduri. L'am respins pe dușman din mai multe puncte de razim și linii de foc împinse prea înainte, cauzând mari perzi. — Asemenea succese au avut și eșirile trupelor noastre pe frontul din Galicia, unde — in partea Gorliței — am spart prin unele părți liniile de foc dușmane și după o luptă săngeroasă am cucerit o localitate. Am făcut prizonieri mai mulți ofițeri și mai bine de 500 de soldați dușmani.

In Carpați se dau lupte îndărjite. Pe teritoriul de lângă Lupkow au atacat eri după amiază Ruși cu mari forțe. Dușmanul își împresăpa mereu șirurile rărite aruncând în luptă noui și noui forțe, își mână trupele înainte cu ori și ce mijloace și cu toate că au suferit perzi grele, au ajuns de trei ori cu ofensiva chiar până în apropierea pozițiilor noastre. Am respins însă tot de-atâtea ori asalturile rusești cauzând dușmanului perzi nimicitoare. Înaintea pozițiilor noastre zac morții cu sutele. — Pe o altă parte a frontului trupele noastre, după ce au respins eșirile trupelor rusești, au trecut pe neașteptate în ofensivă, am cuprins un deal bine întărit și am făcut iarăși prizonieri 10 ofițeri și 700 de soldați dușmani. Deasemenea și pe o înălțime vecină am prins 1000 de Ruși.

In Galicia de sud-est a dat fiasco simțitor (n'au izbutit) un puternic detașament de cavalerie dușmană, care înaintă singur în contra unei aripi de-a pozițiilor noastre.

General Höfer.

Budapestă, 10 Martie. Spre nord dela Vistula (in partea Cracoviei) a continuat și eri luptă violentă de artilerie. — Spre sud dela Lopusno am respins cu ușurință atacul Rușilor, — Înaintând în ținutul dela Gorlice, a crescut numărul prizonierilor. Pozițiunile cucerite le-am susținut în tot locul cu toate că dușmanul a incercat să le cucerească încă mai multe rânduri.

Pe frontul din Carpați dușmanul își repetă mereu atacurile, pe cari le execută când cu forțe mai mari, când cu forțe mai mici. Astfel i-am respins cauzându-le mari perzi, în mai multe locuri pe Ruși ce atacau cu multă vehemență și cări înaintaseră până la baricadele noastre. In aceste lupte am făcut iarăși 600 de prizonieri. — Vremea nefavorabilă ce dăinuiește în zilele din urmă în Carpați reclamă încordări extraordinare dela trupele noastre, de pe acest front. Trupele fiind mereu în atingere cu dușmanul stau în luptă ziua și noaptea fără întărire și adeseori sunt constrânsă să execute (facă) atacuri în gerul cumplit și prin zăpadă mare, sau să-și apere pozițiile față cu atacurile forțelor dușmane, mai de multeori covârșitoare. Înținta bravelor noastre trupe precum și fiecare soldat, care ia parte în aceste lupte merită lauda cea mai mare. — General Höfer.

Budapestă, 11 Martie. Pe frontul din Polonia rusească lupta durează încă cu vehemență. — In Galicia vestică s'a mărit terenul ocupat de trupele noastre spre sud dela Gorlița. Un tranșeu al dușmanului l-am luat cu asalt și am făcut 200 prizonieri.

Intre imprejurări mai bune de observare artileria noastră a avut succese în unele părți ale frontului din Carpați. O înălțime din apropierea pozițiilor noastre, care era ocupată de infanterie dușmană, a fost cuprinsă de artileria noastră; Ruși au luat-o la fugă, suferind mari perzi prin focul șrapnelor noastre. Pe acest front am făcut, cu prilejul luării unei poziții,

300 de Ruși prizonieri și am cuprins mult material de războiu.

In Galicia sud-estică e în general liniște în fața pozițiilor noastre. Spre nord dela Nadworna am respins atacurile mai slabe ale dușmanului, iar la urmărirea lui am făcut 190 de prizonieri.

In Bucovina nu s'a întâmplat nimic deosebit în timpul din urmă lângă Cernăuți pe malul nordic al riuului Prut au fost ciocniri neînsemnante. — General Höfer.

Luptele Germanilor cu Francezii, Englezii și Rușii.

Din partea marelui cartier general german s'a dat în zilele din urmă următoarele comunicate oficiale, pe cari le dăm așa după cum s'au trimis din Budapestă dela biroul de presă al prim-ministrului:

Berlin, 6 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Spre sudvest dela Ypern (in Belgia) le-am smuls Englezilor printre un contra-atac un tranșeu. Am zădănicit încercările Francezilor de a ne scoate din poziția pe care am ocupat-o pe înălțimea Loretto. Respingându-le atacul, li-am făcut prizonieri 50 de soldați. — In Champagne (cetește Șampanie) Francezii și-au continuat atacurile la Perthes și Le Mesnil. Toate aceste atacuri însă au rămas fără succes. La Perthes am făcut prizonieri 5 ofițeri și 140 de soldați francezi. Printre un contra-atac li-am luat Francezilor o pădurice. Deasemenea au rămas fără nici un succes încercările Francezilor de a ne ataca pozițiile de lângă Vauquice și Concenvoys, precum și spre ost dela Badonviller și spre nordost dela Perthes.

Pe câmpul de operații dela est: După ce ne-am pus la adăpost sigur întreagă prada de războiu cuprinsă pe teritorul păduros din nord-vestul localității Grodno, precum și în jurul Augustow-ului, fără ca Ruși să ne fi putut impiedica dela aceasta cu toate contra-măsurile lor energice, trupele noastre, pe cari le-am întrebuit până acum acolo, sunt de prezent libere.

Afară de acestea la Grodno și la Lomza n'a obvenit vre-un eveniment mai important. Am respins atacurile, pe cari Ruși le-au îndreptat în contra noastră spre nordvest dela Prasnis, cauzând dușmanului mari perzi. Si spre nordvest dela Plock am respins un atac rusesc. Din ținutul din stânga Vistulei nu e nimic de semnalat.

Berlin, 7 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Intre țărmul mării și Somme s'a dat în general numai lupte de artilerie. Spre sud dela Ypern am zădănicit încercările dușmanului de-a întreprinde noaptea eșiri în contra noastră. — In Champagne trupele noastre au înaintat, i-am luat dușmanului câteva tranșee făcând și 60 de prizonieri. — Spre nordost dela Le Mesnil am zădănicit prin focul artileriei și infanteriei noastre atacurile în masă ale Francezilor cauzându-le perzi foarte grele. Am respins eșirile întreprinse de Francezi spre ost dela Badonviller. Luptele începute eri spre vest dela Münster și spre nord dela Sennheim, — în Vosgi, — nu s'a sfârșit încă.

Pe câmpul de operații dela est: Spre nord-vest dela Grodno operațiile noastre se desfășură sistematic (cu plan). Am respins atacul de noapte al Rușilor îndreptat în contra localității Morarce, spre nordost dela Lomza. Si spre vest dela Prasnis am respins mai multe atacuri rusești. Spre sudost dela Rawa atacurile noastre au fost încununate cu succes; am făcut prizonieri 3400 de soldați dușmani suprinzând și 16 mitraliziere.

Berlin, 8 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Piloti (aviatori) dușmani au aruncat bombe asupra Ostendei, cari au omorât trei Bel-

gieni — In *Champagne* (Sampania) luptele se desfășură mai departe. La *Souain* l'am respins pe dușman prin o luptă piept la piept, noaptea însă s'a început lupta din nou. Spre nord-est dela *Le Mesnil* am zădănicit după amiazi pe deplin un atac dușman. Contra-atacul nostru de noapte însă a avut succes. Am făcut prizonieri 140 de francezi. La *Bois de Petré*, spre nord-vest dela *Pont-à-Mousson* am respins contra-atacurile franceze. — In *Vosgi* spre vest dela *Münster* și spre nord dela *Sennheim* luptele nu s'au sfârșit încă.

Pe *câmpul de operații dela est*: Spre sud dela *Augustow* am zădănicit atacurile pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră, cauzând dușmanului mari pierderi. La *Lomza* se desfășură luptele mai departe. Spre vest dela *Prasnis* și spre est dela *Plock* Rușii ne-au atacat de mai multe ori, dar fără succes. Trupele noastre au respins la *Rawa* două atacuri de noapte ale Rușilor. — Eșirile pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră din ținutul localității *Nowemjasto*, au rămas fără succes. Aici am făcut prizonieri 1000 de Ruși.

Berlin, 9 Martie. Pe *câmpul de operații dela vest*: Fe înălțimea *Loretto* am cucerit dela Francezi alte două tranșee. Am făcut prizonieri 6 ofițeri și 250 soldați și am capturat 2 mitraliere și două tunuri mai mici. — In *Champagne* luptele încă nu s'au sfârșit. — Spre nord-vest dela *Le Mesnil* am impiedecat prin focul nostru atacul dușmanului, care stă gata să înainteze. — In *Vosgi* zăpada și ceată au ingreunat operațiunile. — Spre est dela *Münster* și spre nord dela *Sennheim* lupta continuă.

Pe *câmpul de operații dela est*: spre est dela *Augustow*, atacurile Rușilor făcute împotriva noastră au eşuat (n'au izbutit), având ei mari pierderi. — Spre nord-est dela *Lomza*, după un atac nesucces al dușmanului am făcut 800 prizonieri. — Spre nord-vest dela *Ostrolenka* s'a desfășurat o luptă, care încă nu s'a sfârșit. — In lupta dată spre nord-vest și vest dela *Prasnis*, care a avut un curs favorabil pentru noi am făcut prizonieri 3000 de Ruși.

Răsboiul Turcilor.

Asupra mersului luptelor dintre Turci și Ruși, precum și asupra bombardării Dardanelelor, din cartierul general turcesc s'a dat următoarele comunicate oficiale:

Constantinopol, 7 Martie. Pe frontul din Caucaz n'a obvenit (nu s'a întâmplat) nici o schimbare. La *Vessile*, spre sud dela *Korna* avantrupele noastre au fost atacate de două regimenter engleze, cari constau din 1500 de oameni, un despărțământ de mitralieze și artillerie; s'a iscat o luptă, după care dușmanul s'a retras în disordine spre *Sabie*, lăsând pe teatrul luptei 200 de morți și răniți; am capturat (cuprins) o mitralieză și am nimicit două tunuri dușmane; pierderile noastre au fost 10 morți și 15 răniți.

Două panțerate (vapoare de răsboiu) dușmane și un crucișetor au bombardat eri 3 ore do-a rândul întăriturile de pe țarm ale orașului *Smyrna*, dar fără succes. Azi dimineață la ora 8 trei vase de răsboiu engleze și trei franceze însoțite de 5 vase mari pescuitoare de mine au bombardat o jumătate de oră forturile *Smyrnei*; cele șapte loviturile ale bateriilor noastre au nimicit panțerul dușman, care a deschis focul soufundând și un puior de mine. Perderile noastre în urma bombardărilor de eri și de azi sunt: 4 morți și 7 răniți. Flota dușmană n'a atacat eri și azi Dardanelele. S'a constatat, că aeroplanelu dușman care s'a prăbușit eri în mare a căzut levit de tanurile noastre de aeroplane.

Constantinopol, 8 Martie. Cu privire la starea generală nu sunt schimbări însemnante. Eri după amiazi șase vase dușmane au bombardat baterile noastre dela *intrarea Dardanelelor*. Tunurile noastre însă au răspuns cu succes. — Se anunță, că vasele engleze „Majestic” și »Irresistible« s'au alăturat pe lângă flota dușmană ca forțe întăritoare. Deoarece însă bateriile noastre au făcut ca să fie scos din luptă un panțerat francez nimerindu-l, iar un vas englez l'a avariat, flota dușmană a incetat focul la trei cre și un sfert și s'a retras. Bateriile noastre peste tot n'au suferit pagube.

Stiri diferite.

— Zilele trecute pe întregul front din Carpați a mai căzut zăpadă multă și a vicolit, ceeaace a împedecat orice operanție militară mai însemnată.

— Se vestește, că ambasadorul (ministrul) Americii la Peking (capitala Chinei) ar fi declarat, că America va sprijini cu energie China în străduințele ei (ale Chinei) ca să nu-i fie atacat teritoriul de Japonia.

— Consulatul român din Budapesta face cunoscut următoarele: Cu începere dela 20 Februarie v. (5 Martie n.) 1915 consulațele române au pus o taxă de 5 lei pentru viza (subscrierea) fiecărui pașaport ungar sau austriac. Aceasta în urma imprejurării, că și consulațele austro-ungare au pus aceeași taxă pentru viza pașapoartelor române.

— In Franța se fac pregătiri pentru conchecarea recruților, cari ar fi fost să ajungă la asentare în anii 1816 și 1817.

— Principele de coroană Danilo al Munte-negrului zace greu bolnav, astfel că e puțină speranță să scape cu viață.

— Mare vâlvă ar fi produs în Bulgaria, după cum se spune, niște vorbe ale lui Ghéna-dieff, care a zis, că pentru cazul că Bulgaria ar merge contra Rusiei, s'ar pune el în fruntea revoluției contra guvernului bulgar.

— Dupăcăt s'a putut constata păță acum, din Austro-Ungaria și Germania au intrat cu total 49.720 studenți universitari și de-a alte școale sub arme.

— După o știre din Berlin, consulațele ruse cer tuturor supușilor ruși de 17—48 de ani și chiar acelora, cari au fost găsiți neșpăti (că nu sunt buni) pentru serviciul militar, să se prezinte la o nouă asentare.

— Moștenitorul nostru de tron, arhiducele Carol Francisc Iosif a plecat Sâmbăta trecută din nou pe câmpul de luptă.

— Guvernatorul Bucovinei, contele Meran, a înștiințat printre telegramă pe comitele suprem din Brașov, că refugiații bucovineni din partea de sud a Bucovinei, Gura-Homorului, Câmpulung, Suceava, Rădăuți și Siret, se pot întoarce acasă (Dupăcum se știe, în Brașov s'au fost refugiați foarte mulți Bucovineni).

— Subofițerii italieni din anii 1885—1888 au fost chemați sub arme pentru... instruirea recruților.

— Ministrul de răsboiu bulgar a depus la cameră un proiect de lege, prin care toți cetățenii bulgari sunt ținuți să fie sub arme, ceeaace va ridica numărul armatei cu 180 de mii de oameni.

— Familia și direcțiunea fabricilor de tunuri a lui Krupp au subscris pentru nou împrumut de răsboiu german suma de 30 milioane marce, iar banca Mendelsohn & Co. 20 milioane.

— Din Sofia s'a vestește: După informațiunile primite la direcțiunea fondului pentru ajutorarea orfanilor lăsați de răsboiu din 1912 și 1913, numărul acestor copii să ridică la 39.433, printre care sunt 26.657 cu total lipsiți de mijloace și prim urmare trebuie ajutați. Acest număr nu e însă complet, de oarece mai lipsesc

datele din 21 cercuri, de unde comunele n'au trimis toate listele orfanilor lor.

— Spania își mărește flota, ceeaace reiese dintr'un plan de lege, care zilele trecute a fost prezentat camerei. Si anume se planuiește construirea a 4 crucișătoare, 6 contra-torpiloare, 28 submarine, 3 canoniere și 18 cuirasate pentru paza coastelor, apoi cumpărarea de muniții și alt material de răsboiu. Cheltuielile se urcă la 275 milioane pesetas, cari sunt împărțite pe timp de 6 ani.

— Cu învoieea ministrului ungar de agricultură, câteva firme din Brașov au adus din România la Brașov 1500 porci îngrișați.

— Ministrul-președinte englez Asquith a declarat, că bombardarea Dardanelelor n'are numai o însemnatate militară, ci și una economică. Asquith a amintit de vorba unui mare comerciant de cereale, care a spus, că fiecare lovitură de tun îndreptată contra Dardanelelor e o lovitură de alarmă pentru piața cerealelor din Chicago (în acest oraș american se fac mari vânzări de cereale pentru țările europene), unde de pe acum prețurile au început să cadă, — căci forțarea Dardanelelor ar face cu puțină exportul cerealelor din Rusia, așa că importul dela America în Europa va fi de prisos.

Concedii pentru lucrările agricole de primăvară.

Pentru a înclesni lucrările agricole de primăvară, împreunate cu sămânătul, — conduce cerea armatei noastre a luat măsură, ca întrucât e cu puțință, să se dea scurte concedii (urlaub) soldaților, cari în acest timp nu sunt pe frontul de înțepătă, ci se află pe la trupele din țară în formăție, pe la trupele de rezervă sau sunt ca reconvalsenți (bolnavi aproape de însănoatoare).

Astfel de concedii se vor da pe cel mult 14 zile, și în măsură în care permite aceasta împrejurările militare. Concediul se dă prin comandanțul trupei. In prima linie vor fi considerați economii de sine stătători, și anume în rândul după care se vor putea considera de îndreptățite cererile lor; apoi persoane angajate la economii de sine stătători, precum și lucrători agricoli într-o măsură oarecare. Timpul în care se va da concediul, atârnă dela împrejurările economice locale. Acești condeiați vor putea călători gratuit pe tren; ei își primesc plata și pe timpul de concediu. De asemenea și membrii familiiei, dacă au avut vr'un ajutor, până atunci, il vor primi și mai departe. Ceice după termenarea concediului nu s'ar prezenta punctual la serviciul militar, vor fi aspru pedepsiti.

Știri din România.

— De Sâmbăta trecută încocace a început să ningă și viscolească în mai multe părți ale țării, îndeosebi între Predeal, Câmpina și București. Institutul meteorologic (care urmărește mersul vremii) a dat cu ziua de Dumineacă 22, Februarie v. următoarele știri asupra vremii: Ieri (Sâmbătă) a fost timp frumos numai în Moldova, pe când în celelalte părți a fost posomorit. Cătră seară și peste noapte a început să cadă zăpadă în toată țara, continuând și azi (Dumineacă) mai pretutindeni, iar vântul suflă tăricel și rece.

— Dupăcum au scris unele foi din București, la ministerul de industrie și comerțul s'ar lucra, — pe lângă căutarea modului cum să se facă prețurile la alimente, — și pentru monopolul grânelor (adecă pentru cuprinderea acestora din partea statului). Întrebăt asupra lucrărilor, ministrul de comerț a răspuns unui ziarist următoarele: Nu lucrăm la monopolul cerealelor. Știrea este cel puțin prematură (necoaptă). E adevarat însă, că chibzuim la facerea prețurilor, cu care se vor putea vinde grânele, pâinea carnea, zăharul și toate alimentele (de-al mână și cărui) mai de lipsă omului. Am cerut în această privință și părerile primăilor orașelor iesă le-

prefecților (comiții suprime), rămânând apoi în înțele ere cu contsa cent ală să se stăilească facă prețurile Așteptăm răspunsurile pentru a trece apoi la facerea și publicarea acestor prețuri.

— Guvernul român a cerut camerei votarea unui nou împrumut de 200 milioane le pentru armată.

— In zilele trecute a sosit la Turnul-Severin un număr de 32 vagoane cu medicamente, comandate de România în străinătate. Vagoanele au venit din Salonic peste Serbia. Tot pe la Salonic se mai așteaptă sosirea unui nou transport de medicamente.

— Camera și senatul României au votat în ședințele din Sâmbăta trecută *legea pentru starea de asediu*, ca astfel în caz de lipsă să se poată pune în aplicare (folosire). Această lege are numai un singur paragraf de următorul cuprins: „In actualele imprejurări exceptionale (stările deosebite de azi) până la ajungerea păcii europene, starea de asediu va putea fi declarată prin decret (ordin) regal în cuprinsul legii din 10 Decembrie 1864“. — In legătură cu votarea acestei legi, care pusă în aplicare se hibă deodată tot mersul luerurilor, ziarul „Universul“ scrie: „Starea de asediu însemnează ridicarea în parte sau în total a libertăților care se razină pe legile azi în vigoare și recunoașterea unor drepturi acumite pe seama armatei. Camera a votat fără discuție acest proiect de lege. Cu câteva zile înainte, primul-ministru s-a conștățuit în această privință cu fruntașii opozitiei (partidele care nu sunt la guvern), cărora le-a cerut consemnatul la votarea acestei legi. Șefii opozitiei și-au dat învoiala, primind asigurarea din partea primului-ministru, că *legea nu va fi folosită decât în caz de absolută necesitate* (lipsă ce nu se poate incunjura) și *nici odată pentru vre o pornire contrară simțului general al fării*. Aceeași declarație a făcut-o primul ministru și deputaților, care l-au întrebat în secțiuni (unde se desbat legile înainte de ce se votează în camera deschisă). — La senat, în secțiuni, primul-ministru a mai declarat, că e eu putință să nu fie delipsă să se folosească decât în parte a această lege și atunci, acolo unde imprejurările vor cere. Așa fiind, publicul nu trebuie, să se alarmeze. O lege a stării de asediu a fost votată și în 1913 și ea nu a fost aplicată, fiindcă n'a fost nevoie. Cum însă aceea legă nu împuneră folosirea stării de asediu decât pentru imprejurările de atunci, a trebuit să se voteze acum o nouă lege, pe baza căreia să se poată declară starea de asediu, la nevoie în imprejurările de acum“. — Legea susnumită a fost votată îndată. Primul-ministru Brătianu, care a prezentat-o, a cerut votarea grabnică (adecă să nu se trăgăneze în secțiuni timp indelungat, prin ceeace votarea unei legi se amâna totdeauna cu săptămâni). Astfel s'a primit și votat legea fără discuție la senat cu 50 voturi contra 4, iar la cameră cu 97 contra 13 voturi.

— Înțelegerea cu privire la transitul bulgaro-român cuprinde textual următoarele: 1. Mărfurile neprohibite exportației (neoprite a se trimite afară din țară) în România sau în Bulgaria vor putea fi transitate (trecute) fără nici o altă învoială deosebită prin aceste două țări în vagoanele chiar cu care ele au fost transportate până la graniță. 2. Mărfurile a căror exportare este proibită (oprită) nu vor putea fi transitate decât eu o împunerice deosebită pentru aceea caz. Trecerea materialului și munițiunilor de războiu e opriit sub orice formă ar fi.

— Căile ferate române au mai luat următoarele hotărîri, pentru înlesnirea exportului căreiaelor care nu sunt prohibite, în vagoanele străine sosite în țară. Jumătate din numărul vagoanelor sosite vor fi înscrise cu produsele proprietarilor,

arendașilor etc. în ordinea înscrerii lor, iar ceea-laltă jumătate se va da întâi tovărășilor agricole. — Din vagoanele căilor ferate române, care urmează să transportă produsele numai până la graniță, jumătate se va da întâi tovărășilor agricole în ordinea înscrerilor, iar ceea-laltă jumătate proprietarilor și arendașilor tot în ordinea înscrerilor (adecă în ordinea după cum s'au făcut cererile).

— Circulația căilor ferate românești cu linia ferată sărbească Prahova-Niș-Salonie se face de câteva zile încoace, prin Turnu-Severin, în loc de Calafat, cum era mai nainte hotărît.

— In delta Dunării s'au întâmplat mari inundații (epiri de apă), care au făcut pagube însemnante.

— Camera română a votat Luni o lege, pe baza căreia pentru fiecare vagon de cinciuze (10.000 kilograme), trebuie plătit o vamă de export în sumă de 500 lei, care trebuie plătită în aur. Legea aceasta a fost momentan pusă în aplicare, astfel că de Mercuri (10 Martie n.) încoace numai acele vagoane cu cinciuze mai pot trece graniță, pentru care se plătește această vamă. Această imprejurare va îngreuna mult aducerea de cinciuze, dat fiind și lipsa de aur în circulație. — S'a opriit exportul orzului, mazărei și săcărei. — Pentru fazole vama de export face 700 lei pro vagon

Știrile Săptămînii.

Sibiul, 11 Martie n.

A sentările glotașilor din clasa B, născuți în anii 1873—1877. Asupra conserierii și a sentărilor acestor glotași s'au publicat acum amănuntele obieinuite, din care dăm și noi părțile mai de seamă. Si anume, în ordinătuna respectivă se zice între altele: Pe baza articolului de lege 20 din 1886 se ordonă tuturor acelor persoane obligate la gloate, care s'au născut în anii 1873, 1874, 1875, 1876 și 1877, și prin comisiunile de asentare au fost declarati de neapăti (că nu sunt buni) pentru armă sau care prin comisiunile de supra-arbitrare au fost concediați până la 31 Iulie 1914 din legăturile armatei comune, ale marinelor de războiu, ale honvezimiei ori ale jandarmeriei, — ca pentru conserierea lor să se înfățojeze la primăria comunală a locului lor de locuință, în comunitatele mici la sediul (locuință) notariatelor cerești. (In Sibiul spre pildă au să se prezinte din 10—13 Martie n. dela orele 8—12 înainte de amiază, la despărțimântul militar al magistratului orășenesc în strada Măcelarilor Nr. 4, ușa Nr. 4). Cu prilejul înălțării sunt a se produce pentru legitimare cartea de lucru, și alte documente, care cuprind datele personale (ca cartea de botez etc.) ale celui obligat la gloate, sau cartea de legitimare pentru glotași, dacă așa ceva ar avea. A sentarea glotașilor născuți în anii susnumiți se va face în restimpul din 6 Aprilie n. până în 4 Maiu n. anul curent, ceeace se va aduce mai târziu la cunoștință publică prin primărie. Senitii dela serviciul de gloate sunt: persoanele angajate în serviciul de finanțe; la căile ferate, și în atelierele acestora, precum și la serviciul de mișcare, de susținere în ordine a căilor ferate, de manevrare, de atelier și magazin, mai departe la direcția centrală a fabricilor de fier reg. ung. și în celelalte fabrici de sub conducerea aceleiași direcții; persoanele obligate la gloate, care împlinesc serviciul de postă și telegraf, la societățile de navigație pe Dunăre și alte societăți de navigație; muncitorii dela minele de cărbuni de piatră; muncitorii designați prin comune și orașe, precum și cei angajați la alte servicii speciale având scopuri militare; acei indivizi obli-

gați la gloate, cari și până acum au fost scutiți după nume dela serviciul activ de gloate și în fine preoții ordinați sau hiertonici, precum și profesorii cu caracter preoțesc. Indivizii obligați la gloate aici însărați (afără de muncitorii designați prin comune și orașe) sunt datori a dovedi cu prilejul conserierii în fața primăriei lor comunale (la magistrat sau notarul cerești), angajamentul lor precum și faptul, că se află în numitul loc din ziua de 1 Ianuarie 1915; preoții sau profesorii cu certificatul autoritatii lor superioare; a direcției fabricii; iar cei dela căile ferate și atelierele lor cu certificatul eliberat de șeful lor de serviciu.

Mai multora spre știre. Avem câteva sute de poezii și „versuri“, primite dela abonați de-al nostri, care sunt sau au fost pe câmpul de luptă; de asemenea și dela persoane de pe sale noastre, care și-au pus gândurile în cîte un astfel de „vers“. — Aceste poezii au fost lăsat de câteva ori ștersse de cenzură, și prin urmare oprite a se tipări. De aceea nu mai putem publica astfel de poezii până după războiu, ceeace rugăm pe cetitorii să iee la cunoștință și să nu tot întrebe după ele sau să ne facă că observări pentru nepublicarea celor trimise. Observăm însă, că după războiu vom alege tot ce este bun din ele și le vom publica pe rînd, așa după cum au intrat sau ar mai intra și acum.

Zăpezii mari. De câteva zile în Sibiul și jur ninge din greu, zăpada a ajuns o înălțime respectabilă, cum arăzări se întâmplă pe la Crâciun sau Bobotează, de cum acum în Mărășești, când oamenii încep să facă planuri pentru luerările de primăvară. De altminterea știri despre căderea de zăpezii mari ne vin și de prin alte părți: din comitatele dela poalele Carpaților, apoi din comitatele Cluj, Bihar, Sălaj etc.

† Dumitru Oprisia, învățător pensionat a înecat din viață după scurte suferințe, Marți în 9 Martie at. n. 1915, în etate de 63 ani. Rămășițele pământești ale adormitului în Domnul s'au așezat spre odihnă eternă Iosi, în 11 Martie a. e. în cimitirul gr.-or. din loc. Eisenthalu ușoară și memoria binecuvântată! Oară-i mare, la 9 Martie n. 1915. *Jalnica familie.*

Scumpirea beuturilor spirituoase. Fabricanții de beuturi spirituoase au scumpit din nou prețul beuturilor cu încă 15 procente, iar mai nainte le-au fost scumpit cu 10 procente. Asta face o urcătoare totală cu a patra parte, față de prețurile vechi de mai înainte. Totodată au hotărât, ca comande spre a fi liberate mai târziu să nu primească, ci numai vînzări, care se fac îndată. Bagăzamă se prevede o nouă urcătoare. Dar asta să nu ne sperie. Oamenii noștri vor face bine să se lase cu totul, în aceste zile grele, de beuturile spirituoase.

De ale poștei. Ministerul ungar de comerț face cunoscut următoarele: Se strâng atenția publicului, că scrisorile și cărțile postale pentru campanie (războiu) sunt scutite de portu numai în acele cazuri, când sunt adresate: 1. către un oficiu poștal de campanie sau de etape; 2. către persoane din locurile întărite de pe teritoriul de luptă a armatei; 3. către marină (în Pola, Budapesta); 4. în Dalmatia și Bosnia-Herțegovina către militari și persoane civile (spre pildă jandarmi, finanță, îngrăitorii voluntari de bolnavi etc.) dela milă; 5. către soldați militari îngrăjați în spital. Pe scrisori sau cărți poștale, care să fie adrese altor persoane din spitale trebuie pus mareș. Dacă publicul întrebă prețul cărții poștale de campanie pentru corespondență cu nemilitari, și dacă le trimit neplătite, atunci nu se acceptă ordinațiunile, care fapt se pedepsește cu 200 de români 5 bani de fiecare cărtă poștală astfel trimisă.

Soldați morți în Sibiu. În spitalul garnizoanei din Sibiu au răposat în zilele din urmă: Gheorghe Petru Elekes dela regimentul de horezii 22; s'a născut în Uifalău, comitatul Ciuc; a fost înmormântat în 6 Martie, după ritul bisericii romano-catolice. Honvedul recrut Ioan Oprisor dela regimentul 23; s'a născut în Hășdat, comitatul Hunedoarei; a fost înmormântat în 7 Martie, după ritul bisericii greco-orientale. — Rezervistul Moise Mocuța dela regimentul de infanterie 83; s'a născut în Curtici, comitatul Arad; a fost înmormântat în 9 Martie, după ritul bisericii gr.-cat. — Honvedul rezervist Imre Salai dela regimentul 18; s'a născut în Rába-somjen, comitatul Vas; a fost înmormântat în 9 Martie, după ritul bisericii rom.-cat. — Honvedul Iosif Meseacros dela regimentul 13; s'a născut în Szárföld, comitatul Sopron; a fost înmormântat în 10 Martie, după ritul bisericii rom.-cat. — Infanteristul Moise Turtuba dela regimentul 31; s'a născut în Poiana Mărului, comitatul Făgăraș; a fost înmormântat în 10 Martie după ritul bisericii gr.-or. — Honvedul Pa-

vel Pfluger dela regimentul 23; s'a născut în Szentmargitbánya, comitatul Sopron; a fost înmormântat în 11 Martie, după ritul bisericii romano-catolice. —

Un post de cantor. Biserica gr. or. din comuna Rășinari are lipsă de un cantor, cantică reț bun și cunoscător de tipic. Salar fix dela biserică 200 cor., venite laterale circa 100 cor. Să se adreseze comitetului parohial gr.-or.

Târgul de vite de prăsilă în Sibiu se va ține în anul acesta la 9 Aprilie n. în tîrgul cel nou de vite. La tîrg se admite (lasă): Taurii și tăurencii, vaci și vită de rasa originală curată Pinzgau și Simmenthal și astfel de încrucișeri, la care rasa de Pinzgau sau Simmenthal bate la ochi. Nu e permis a mâna boi sau junci; acesteia sau alt soiu de vite cornute nu se vor admite. Tîrgul se începe la 7 oare dimineață și durează o zi. Premii nu se vor împărți din cauza războiului. Vinderea și cumpărarea pentru tăiat sau pentru negoț e opriță. Măcelari și neguțătorii de vite sunt eseluși dela tîrg. Comisia economică comitatensă.

Trei așezăminte ajutate de un comersant român. Vrednicul comersant, dl Moise Oprisor din Armeni, de al cărui nume sunt legate multe întreprinderi folosite de acolo, a binevoit să depune la mâna lui Victor Torodăianu suma de 200 coroane cu dorința de a fi trecut în sirul membrilor fundatori ai Reuniunii meseriașilor sibieni taxa de 100 cor., apoi în sirul celor pe viață ai Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu cu taxa de 80 cor., mai departe cu cor. 10 dar la fondul Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor ostașilor căzuți în războiu și cu cor. 10 la fondul „Azilului” al Reuniunii române de înmormântare din Sibiu pentru adăpostirea orfanilor și a neputincioșilor noștri săpătași. Fapta atât de grăitoare a lui Oprisor este vrednică de a fi urmată și de alții.

Moară arsă. Sâmbăta trecută a ars moara lui Merton Rosenthal din Bichiș-Ciaba, în urma unei explozii a casanului. A căzut pradă fețelui 15 mii măji metrice de grâu și făină, care toată a fost prefăcută în cenușe.

O patrulă cu Ski atacă pe Ruși în Carpați.

— Vezi descrierea la pagina 6. —

Rușii vor duce lipsă de coase. Curios lucru și acesta, după cum scrie foia rusească „Nowoie Wremia”, de fapt însă așa ar fi lucrurile. Ministerul rusesc de agricultură ar fi îngrigorat din cauza lipsei de coase, fiindcă Rușii la vară nu vor avea cu ce să cosească iarba și grânele, lipsindu-le coasele, care sunt una dintre cele mai de seamă unele în agricultură. Până acum Rușii aduceau anual cca 6—7 milioane de coase din Germania. De prezent, fiind răsboiu, lucrul acesta e cu neputință. Iar în Rusia e greu a se fabrică coase, din cauză că procurarea materialului costă mai mult decât coasa gata, adusă din Germania. Mai este apoi și acesea de considerat, că acum fabricile rusești sunt foarte încărcate cu alte comande și lucruri de războiu, prin ceeace încă e cu neputință fabricarea unui așa de mare număr de coase.

O datorie care nu se reclamă.

„Si împăratul i-a dat o jumătate de împărație și pe fiica sa de soție“.

Aceasta e răsplata împărațească pe care o întâlnim în bazmele poporului.

Împăratul răsplătește nu după cum îți se cade pie, ci după cum i-se cuvine lui: obrazul subțire se ține cu cheltuiulă.

Sunt datorii și datorii: unele care se pot plăti ușor, altele foarte greu sau de loc. Cele ce se pot plăti ușor suau datorii obicinuite care se pot plăti cu bani, cele ce se plătesc cu greu sunt datorii morale.

Care sunt datorii morale?

De pildă, erai să te înnechi, dar a sărit cineva în apă și te-a scos. Dacă cel care te-a scos era un marină sau un pescar, i-ai dat douăzeci sau cincizeci, sau o sută, sau câteva sute de lei, i-ai strâns mâna și s-a mulțumit; dacă era însă un egal al tău, căruia n-ai putut să-i dai bani, i-ai mulțumit numai, i-ai strâns mâna, l-ai mulțumit pentru moment, dar nu l-a plătit, nu te-ai achitat de el. Rămăi îndatorit lui. Si rămăi cu atât mai îndatorit cu cât el e mai sus decât tine. Dacă tu ești numai un cetățean onorabil și cel ce te-a scăpat de moarte e un prinț de coroană sau un rege, cu ce vei putea să te plătești de el?

Te-ai plăti numai atunci când l-ai scăpa și tu odată dintr-o primădzie tot așa de mare. Si încă și atunci parecă tot nu, pentru că tu când ai sărit să-l scapi pe dânsul erai deja dator să sări, pe când el când te-a scăpat pe tine, a sărit înapoi să fie dator. Si pot să mai fie și alte considerații de-acesteas.

In basme se vede lucrul și acesta, mai ales la animalele recunoscătoare. Făt-frumos face

un bine unui animal și apoi animalul acela îl ajută pe Făt-frumos, oridecători e nevoie.

Acest fel de datorii, greu de plătit, sau datorii morale sunt acele care se plătesc cu recunoștință, adică *dai prilej să arăți mereu celui ce te-a ajutat, că n'ai uitat de binele ce și-a făcut*.

Intre datorile acestea care se plătesc cu recunoștință și intre acele care se pot plăti cu bani, adică *între datorile morale și cele materiale*, este o deosebire și anume: Cele materiale se pot reclama, iar cele morale nu.

Auzi adesea lumea plângându-se că cutare n-are recunoștință, nu e recunoscător. Cătră cine nu e recunoscător? Nu e recunoscător către tine, au nu e recunoscător către altul?

Dacă e către altul, ai dreptate să-l mustri, dacă nu e recunoscător către tine, nu numai că n-ai drept, dar chiar păcatuiești dacă ceri recunoștință.

Recunoștință nu se plătește cu bani, nu pentru că s-ar cere o prea mare sumă, nu, ci pentru că nu se poate cere nici o sumă.

Fapta care cere recunoștință este o faptă care e impusă de orice morală omenească, o faptă, care dacă nu-i face o păcatuiești, o faptă care ca om, trebuie absolut să o faci. Fapta trebuie să o faci, dar recunoștință ori răsplata nu trebuie să o ceri. Dacă ceri răsplata dovedești că pentru răsplată ai făcut fapta. *Cine face binefacerea nu trebuie să ceră răsplată;* cine a primit binefacerea, trebuie să-și dea căt mai multă osteneată să se achite. Dacă nu-și dă osteneala să se achite, înseamnă că nu merită să fie ajutat, înseamnă că nu merită nici o considerație, înseamnă că nu e om. Un exemplu:

Orice morală impune părinților datoria de a îngrijii de copiii lor, căci la rândul lor și ei au fost îngrijiti. Pentru această îngrijire copii trebuie să fie recunoscători părinților. Părinții care nu îngrijesc de copiii lor, sunt părinți denaturați (nevredniți). Copii care nu sunt recunoscători părinților sunt fii desmoșteniți. Totuși este lucru nedemn că părinții să pretindă ei însuși copiilor lor să le fie recunoscători, aceasta le-ar tăia dreptul la această recunoștință.

Omul simțitor, omul care își respectă singur demnitatea lui, merge așa de departe cu împlinirea datorilor, încât adesea chiar pe unele datorii materiale, le ridică la gradul de datorii morale, la gradul de datorii de recunoștință. Acest fel de oameni sunt oamenii idealii ai poporului, oamenii mari, împărații din basme, care pentru o facere de bine, dau ca răsplata lui Făt-frumos, o jumătate de împărație și pe fiică sa de soție.

Th. D. Sperantia.

Publicații.

Comuna politică Háság (Hașag) esărândează pe calea licitației publice în 6 Aprilie st. n. a. c. (a 3-a zi de Paști) la 2 ore p. m. păsunatul din „Ogoară” respectiv „Miriști” pentru 400—500 oि pe timpul dela 7 Maiu a. c. până la 6 Maiu 1916 st. n.

Condițiunile mai deapăpe se pot vedea la primăria comună.

Háság, în 1 Martie 1915.

Primăria comună.

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

atul Bergmann & Co., Teschen a/Elbe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire prețuită, multumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pistrelor și de cel mai neîntrecut întru susținerea unei îngrijiri raționale a pielei și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință sunt la dispoziție! Premiat de mai multeori! Păti precauții la cumpărare și să se observe apără la marca „Steckenpferd” și la firma depinătă. Se poate căpăta (ă 80 fil.) în farmaci, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata crema de crin „Mauer” (ă 70 fil. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea măslor la dame în stare gingăse.

1907

O patrulă cu Ski atacă pe Ruși în Carpați.

— Vezi chipul la pagina 5. —

In numărul acesta dăm o ilustrație, care ne arată un nou mijloc (Ski), de care se folosește armata noastră în operațiunile ei contra Rușilor în Carpați. Aceste Ski sunt un fel de patine pentru a umbla pe zăpadă îrghețată; ele au două talpi cam de doi metri de lungi, dar sunt subțiri și ușoare; se folosesc mai cu seamă de Scandinavi și Norvegieni, de unde și-au și numirea de Ski.

Iu chipul prezent să vede o patrulă din armata noastră (infanterie), care pe Ski pornise să stircească după dușman. Deodată au dat numai peste niște Ruși, cari văzând pe-ai nostri cum vin de iute și ușor pe Ski, s'au îngrozit și nu știau ce să facă. Doi Ruși au voit să întindă pușca asupra infanteriștilor nostri, cari însă nu le-au dat răgaz, ci deodată au fost asupra lor. Atunci unul dintre Ruși a aruncat de grabă pușca jos, iar al doilea, în zăpăcea lui, a căzut jos cu pușca cu tot. Al treilea stă și el crucit și nu știe, ce se facă. Drăcile de infanteriști pe Ski, cari dintr-odată au dat năvală asupra lor, i-a băgat pe Ruși în răcori, încât „și-au pierdut cumpătu, ca găina umbletu“.

Spre orientare.

Din „Calendarul Poporului” pe 1915 mai avem puține exemplare. Cine dorește să comande, să ne scrie până mai sunt, de oarece altele nu se mai tipăresc. Deocamdată putem servi pe oricine. N-am trimis însă și nu putem trimite pentru aceia, cari au comandat dela 1—6 bucăți, dar de așa, ca să le plătească când le vor primi la poșta. Asta nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta, ceeace am spus de atâtea ori. Cine comandă mai puțin de 10 exemplare, trebuie să le plătească înainte cu 40 bani bucata, iar 5 bani deosebit pentru poșta la fiecare călindar.

Numeri de probă din foaie trimitem la dorință, cu placere oricui. E destul a ni se cere pe o carte postală. Abonarea se poate face cu începutul la fiecare lună. Prețul e un bagatel de 4 cor. 40 bani pe an și 2 cor. 20 bani pe jumătate de an. Abonații cei noi primesc gratuit și un călindar de părete.

Toți abonații sunt rugați, — când trimit bani, cer schimbarea adresei, scriu ceva la foaie sau fac orice fel de întrebări, — să scrie negreșit numărul de pe fasia, sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră în multe privințe, atât când e vorba de bani, cât și la altfel de publicații ce ni se trimit. Iar abonații cei noi încă să scrie, că ei numai acum abonează foaia întâi.

Doi vieri

cu certificat, soiu de Basna, se află de vânzare la Andreas Konnerth în Roșia săsească (Ver. smart).

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea crudă americană, foarte aromată și care dă mult. Una săculeț de probă (5 chilograme) se trimit pe lângă prețul de 10 cor., o jumătate kilogram teiu de primul rang cor. 2. — franco cu ramburs.

A. SAPIRA, 326

Export de cafea și teiu, în Galánta.

Se caută o doică

la o familie de român. Adresa s'afflă la administrația »Foi Poporului« 2061

O casă

cu mai multe odăi de locuit, mai mari și mai mici, apoi două prăvălii și un loc mare cu frontul către trei străde, ce se poate folosi pentru internat, școală, hotel etc., și de vânzare. A se adresa în Sibiu, Huetplatz Nr. 4 a 2059

„SPERANȚA“ institut de credit și de economii soc. pe acțiile în Hosman.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Speranță“, societate pe acțiile să învită, conform §§-lor 15 și 16 ai statutelor societății la a

VII-a adunare generală ordinată.

care se va ține în Hosman, Dumineacă, în 28 Martie 1915 st. n. la 11 oare a. m., în localul institutului.

Obiectele:

- Deschiderea și constituirea adunării (§ 21).
- Raportul anual al direcției, bilanțul anului de gestiune 1914 și raportul comitetului de supraveghiere.
- Distribuirea profitului curat și darea absoluției.
- Ratificarea contractului cu dir. executiv.
- Alegerea lor 2 membrii în direcție.
- Alegerea comitetului de supraveghiere pe 3 ani.

Domnii acționari, care în sensul §§-lor 18 și 19 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați să depună acțiile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Sâmbătă, în 27 Martie st. n. a. c. la 12 ore din zi, la cassa institutului în Hosman.

Hosman, în 28 Februarie 1915.

Direcție.

Activă — Vagyon.

Bilanț la 31 Decembrie 1914.

Mérlegszámla 1914. decembrie hó 31-én.

Pasiva — Teher.

	K f
Cassa — Kézspénz	4513—
Cambii escontate — Leszámítolt váltok	49477·03
Cambii cu acop. hip. — Jelz. bizt. váltok	K 23924—
Impr. hipotecare — Jelzálog. kölcsönök	» 94307·40 118231·40
Obligațiuni — Kötelezettségek	7567·16
Efecte — Értékpapirok	1200—
Cont-Curent — Folyósámla	1032—
Edificiul Institutului — Banképület	K 9363·70
După amortizare — Leirás után	» 363·70 9000—
Mobiliar — Felszerelés	K 500—
După amortizare — Leirás után	» 50— 450—
Spese anticipate — Előlegezett költségek	46·31
Int. anticipate la reescont — Előlegezett kamatok visszszámitott váltonál	723·23
Interese restante — Hátralékos kamatok	5232·19
	197472·32

Debit — Tartozik.

Contul Profit și Perdere. — Nyeréség- és Veszeség számla.

Credit — Követel.

	K f
Interese — Kamatok:	
La Depuner — Betétek után	K 5175·13
La fond de rezervă — Tartalék alap után	» 500—
La reescont — Visszleszámítolás után	» 3447·77 9122·90
Spese — Költségek:	
Salare — Fizetések	K 400—
Spese de birou — Irodai költségek	» 290·12
Porto — Posta díj	» 124·46 814·58
Dări — Adok:	
Directă și Comitatensă — Állami és megyei	K 840·75
10% după int. de dep. — 10%-os tőke kamat adó	» 564·46
Compet. de timbru — Bélyeg illeték	» 69·47 1474·68
Amortizare — Leirások:	
Din realitate — Ingatlánokból	K 363·70
Din mobilier — A felszerelésből	» 50— 413·70
Profit net — Tiszta nyeremény	» 4528—
	16353·86

Hosman, în 31 Decembrie 1914. — Holczmány, 1914. decembrie hó 31-én.

Direcție: — Az igargatáság:

Dr. Ioan Fruma m. p. I. Pampu m. p. Ioan Petru m. p. N. Vasile m. p. Nicolae Pampu m. p. I. Vasile m. p. Iosif Vasilie m. p. dir. exec. — vezér ig.

Iosif Lissai m. p. — revizor expert al „Solidarității“

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Megvizsgáltatott és a fő- és segédkönyvekkel összhangzásban találtatott.

Hosman, în 28 Februarie 1915. — Holczmány 1915 évi feb. hó 28-án.

Comitetul de supraveghiere: — Felügyelőbizottság!

Ioan Morar m. p. pres. — elnök. Ioan Căliman m. p. Ioan Olariu m. p. Ioan Comșia m. p. Nicolae Pinciu m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere: pe anul 1914.

On. adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere a scontrat în decursul anului de mai multeori cassa societății și a revăzut cărțile de contabilitate aflându-le totdeauna în cea mai bună ordine.

De asemenea a examinat din poziție în poziție bilanțul pe anul 1914 de gestiune, precum și contul profit și perdere, pe care le-a aflat în ordine cu registrele institutului.

Referitor la impărțirea profitului curat suntem de acord cu propunerea direcției.

Deci pe baza acestui raport propunem On. adun. generale să binevoiască a lăua spre stire aprobație bilanțul, a primii proiectul la impărțirea venitului și a da absoluțor pe anul 1914 atât direcției, cât și comitetului de supraveghiere.

Hosman, în 28 Februarie 1915.

I. Morariu m. p. pres. — elnök. Ioan Căliman m. p. Ioan Olariu m. p. Nicolae Pinciu m. p.

„SPERANȚA“ takarék és hitelintézet részvántartásági Holczmány.

Meghívó.

A „SPERANȚA“ takarék- és hitelintézet részvénytársaság t. c. részvényesei ez alapszabályok 15 és 16 §§-ai értelmében ezzel meghívva a Holczmányon 1915 évi március hó 28-án d. e 11 órakor az intézet helyiségeiben megtartandó

VII-ik rendes közgyűlésre.

Tárgytervezet:

- A közgyűlés megnyitása és alakulása (az alapszabályok 21 § a értelmében).
- Az igazgatóságnak az 1914. üzleti évről szóló jelentése, az 1914. évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentése.
- A tiszta nyeremény felosztása és a felmentvény megadása.
- A vezér igazgatóval kötött szerződés rátájítása.
- Két igazgatósági tag választása.
- A felügyelőbizottság megválasztása 3 évre.

A részvényes úrak, a kik a társaság 18 és 19 §§-ai értelmében a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik után szándékoznak résztvenni, felkérhetnek, hogy részvényeiket és esetleg meghatalmazási okmányait az intézet pénztáránál legfeljebb 1915 évi március hó 27-éig d. e. 12 óráig bezárólag letérte helyezék.

Holczmány, 1915 évi február hó 28-án.

Az igazgatóság.

	K f
Capital societar — Alaptőke	40000—
Fond de rezervă — Tartalék alap	10525—
Fond special de rezervă — Különtartalék alap	2000—
Fond de binefacere — Jotékony alap	325·02
Fond de pensiune — Nyugdíj alap	100—
Depuner spē fructif. — Betétek	90906·80
Reescont — Visszleszámítolás	47820—
Creditori — Hitelezők	7·56
Dividendă neridicată — Felnemvet osztalék	129·45
Int. transitoare — Átmeneti kamatok	1130·49
Profit net — Tiszta nyeremény	4528—
	197472·32

	K f
Interese — Kamatok:	
Dela Cambii — Váltok után	K 4655·98
Dela Cambii cu acop. hip. — Jelzálogos biszt. váltok után	» 1392·12
Dela înpr. hipot. — Jelzálogos kölcsönök után	» 6538·25
Dela Obligațiuni — Kötelezettségek után	» 1084·17
Dela efecte (lib. de dare) — Adó mentes kamatok	15— 13685·52
Provisiuni — Jutalékok	2668·34
	16353·86

A felügyelőbizottság jelentése: az 1914. évre

Tisztelt közgyűlés!

Alulirott felügyelőbizottság az ev folyamán több alkalommal rovancsolta a részvénytársaság péntékét és az üzleti könyveket átvizsgálta és mindenkor rendben találta azokat.

Hasonlóan ponton megvizsgálta a hetedik üzleti év mérlegét s a nyereség és veszeség számláját s azokat az üzleti könyvekkel egybehangzók találta.

A tiszta nyeremény felosztására nézve az igazgatósággal ugyanazon véleménnyel vagyunk.

Ezen jelentés alapján tehát a tisztelt közgyűlésnek javasoljuk az evi mérleget jóváhagyolat tudomásul venni, a tiszta nyeremény felosztására vonatkozó javaslatot elfogadni s az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak az 1914. évre a felmentvényt megszavazni.

Holczmány, 1915. február 28-án.

I. Morariu s. k. Ioan Căliman s. k. Ioan Olariu s. k. Nicolae Pinciu s. k.
Ioan Comșia s. k. Ioan Comșia s. k. Nicolae Pinciu s. k.

